

وضعیت تولید نهال گونه‌های سردسیری و خشک در کشور

علیرضا راحمی^۱

۱ - وزارت جهاد کشاورزی، معاونت امور باغبانی، تهران

سطح زیر کشت باغات بارور و غیربارور موجود در ایران بالغ بر ۲/۴ میلیون هکتار است که در این میان حدود ۶۰ درصد آنرا باغات میوه سردسیری و خشک تشکیل داده که حدوداً ۱/۴ میلیون هکتار را شامل می‌شود. توسعه باغات جدید با رشد فزاینده‌ای که در کشور برخوردار است از یک سو و اصلاح و جایگزینی باغات سنتی و غیرتجاری موجود از سوی دیگر، لزوم توجه به تولید نهال مرغوب اصلاح شده که از سلامت و اصالت لازم برخوردار باشد را یادآور می‌شود و از این رو پیش بینی می‌شود که طی برنامه چهارم توسعه اقتصادی کشور (۱۳۸۹-۱۳۸۴) حدود ۲۵۰ میلیون اصله نهال از گونه‌های پیش گفته مورد نیاز کشور باشد. در پنج سال گذشته تولید نهال گونه‌های سردسیری و خشک از رشد سالانه‌ای بالغ بر بیست درصد در کشور برخوردار بوده و تعداد نهالی که توسط تولید کنندگان تحت پوشش کمیته‌های فنی نهال استان‌ها در سال ۱۳۸۳ تولید گردیده بالغ بر ۲۵ میلیون اصله بوده که این تعداد نهال حاصل فعالیت حدود ۲۵۰ واحد نهالستان می‌باشد لیکن نکات ذیل در این راستا از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است:

- ۱- کمبود باغهای مادری، سازگاری و کلکسیون در کشور
  - ۲- کوچک و سنتی بودن بسیاری از نهالستانهای کشور
  - ۳- عدم رعایت نکات فنی تولید
  - ۴- کافی نبودن دانش فنی برخی از تولید کنندگان نهال
  - ۵- عدم اعمال نظارت‌های فنی و بهداشتی لازم و مقتضی
  - ۶- عدم انجام حمایت‌های فنی و مالی
  - ۷- تداخل وظایف دستگاه‌های ذیربط و عدم برنامه ریزی مناسب و متمرکز
  - ۸- نابسامانی سیستم توزیع نهال
  - ۹- لزوم بازنگری در سیستم‌های سنتی تولید و توجه به روشهای تکثیر از طریق ریز ازدیادی
  - ۱۰- غیر تجاری بودن ارقام و پایه‌های مورد تکثیر
  - ۱۱- لزوم واردات ژرم پلاسما تجاری و مرغوب
- در این مقاله ضمن بررسی مشکلات فوق به آرایه راهکارهای مناسب برای بهبود وضعیت نهال در کشور می‌پردازد.